

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3176/2018
13.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика, адвокат из ..., против тужених АД "ББ" ... и АД "ВВ" ..., ради исплате увећане зараде и накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 229/18 од 02.08.2018. године, у седници одржаној 13.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 229/18 од 02.08.2018. године у ставу 2. изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог АД "ВВ" ... и потврђује пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 95/17 од 20.11.2017. године у ставовима 2, 3. и 4. изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени АД "ВВ" ... да тужиоцу на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати 94.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 95/17 од 20.11.2017. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени АД "ББ" ... и АД "ВВ" ... да тужиоцу на име накнаде штете за неисплаћени сменски рад за период од фебруара 2014. до јуна 2014. године солидарно исплате појединачне месечне износе ближе описане у том делу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од 16. у наредном месецу за претходни месец до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени АД "ББ" ... и АД "ВВ" ... да тужиоцу на име накнаде штете за неисплаћени топли оброк и регрес за период од фебруара 2014. закључно са августом 2015. године солидарно исплате појединачне месечне износе ближе описане у том делу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од 16. у наредном месецу за претходни месец до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени АД "ВВ" ... да тужиоцу на име накнаде штете за неисплаћени топли оброк и регрес за коришћење годишњег одмора за период 01.09.2015. године закључно са фебруаром 2017. године исплати појединачне месечне износе ближе описане у том делу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од 16. у наредном месецу за претходни месец па до коначне исплате, док је тужбени

захтев да потраживање одређено овим ставом солидарно обавезе на исплату и АД "ББ" ... одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 125.737,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 229/18 од 02.08.2018. године, ставом I одбијена је као неоснована жалба туженог АД "ВВ" ... и потврђена првостепена пресуда у ставу 1. изреке у односу на жалиоца. Ставом II преиначена је првостепена пресуда у ставовима 2, 3. и 4. изреке у односу на жалиоца тако што су одбијени тужбени захтеви тужиоца у односу на овог туженог и одлучено да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права на основу члана 404. ЗПП.

Оцењујући дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд налази да је ревизија дозвољена као редовна на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је закључио уговор о раду са ЈЖТП Београд 04.02.2013. године, а после тога је закључио више анекса уговора о раду. Уговором о раду тужилац је распоређен да обавља послове обезбеђења путног прелаза за саобраћај возова и друмских возила, а према анексима уговора о раду распоређен је на послове чувара прелаза у ОЦ ЗОП ... . Према закљученом уговору о раду са анексима тужилац је био у радном односу код туженог првог реда АД "ББ" ... закључно са 31.08.2015. године јер је код тог туженог дошло до статусне промене. Тада је уговор о раду тужиоца на основу члана 149. став 1. Закона о раду пренет код послодавца следбеника овде туженог другог реда АД "ВВ" ... . Тужилац је у утуженом периоду од фебруара 2014. до јуна 2014. године у континуитету из месеца у месец рад обављао у турнусу по унапред утврђеном месечном распореду. Наведени сменски рад тужиоца није вреднован при утврђивању његове основне зараде, а тужени АД "ББ" ... му је током спорног периода исплаћивао увећану зараду за рад у сменама – турнусу у висини од 4%. Висина разлике између увећане зараде за рад у сменама од 26% и обрачунате и исплаћене увећане зараде тужиоцу од 4% за рад у турнусу одговара износима одређеним у ставу првом нижестепених пресуда. Одлуком Владе Републике Србије код туженог АД "ББ" ... извршене су статусне промене издвајањем уз оснивање нових акционарских друштава и то АД "ГГ" ..., АД "ДД" ... и "ВВ" ... која друштва су стекла својство правних лица 10.08.2015. године. По извршеној статусној промени АД "ББ" ... тужилац је у августу 2015. године закључио анекс уговора о раду са туженим АД "ВВ" ... .

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је на основу члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду обавезао тужене да тужиоцу солидарно исплате разлику између исплаћене и припадајуће увећане зараде за рад у сменама закључујући да је на основу чл. 58, 59, 62. став 1, 65. став 1. тач. 2. и 5. Појединачног колективног

уговора за јавно железничко предузеће Београд ("Службени гласник РС" 84/02 од 30.11.2002. године рад тужиоца у спорном периоду био организован као рад у сменама, да тужиоцу припада разлика увећане зараде по основу сменског рада између исплаћених 4% и 26% које прописује Закон о раду. У делу којим је тужилац тражио исплату разлике на име топлог оброка и регреса за утужени период, првостепени суд је на основу члана 118. тач. 5. и 6. Закона о раду и Колективног уговора за јавно предузеће "Железнице Србије" усвојио овај захтев уз образложење да је послодавац у обавези да обрачун исплате регреса и топлог оброка врши у линеарном износу и да та накнада мора бити исказана у обрачунској листи запослених у линеарном износу. Тужени солидарно одговарају на основу чланова 489, 491. ст. 1, 3. и 4, 492. и 505. ст. 1. и 2. Закона о привредним друштвима у вези са чл. 148. став 1, 149. став 1. и 452. ЗОО за период од фебруара 2014.године закључно са 01.09.2015.године, а од када тужилац ради само за друготуженог (члан 147. Закона о раду). На досуђене износе досуђена је и законска затезна камата на основу чл. 186, 277. став 1. и 324. став 1. ЗОО. Према налазу и мишљењу вештака према обрачунским листана зарада тужиоца за спорни период, обрачун зарада је вршен тако што се утврђивао месечни износ основне зараде, а иста је утврђивана као производ вредности једног радног часа, којефицијент посла и остварених ефективних часова рада. У обрачунским листама нема доказ да је тужени обрачунавао и исплаћивао тужиоцу за спорни период трошкове по основу исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, да тужени није донео посебну одлуку о висини трошкова за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор, којим би утврдио висину ових примања јер се чланом 5. Анекса Колективног уговора туженог од 26.07.2006.године одређује да у вредност једног радног часа укључује месечна вредност за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, али се не одређује која је то висина. Налазом и мишљењем вештака је утврђена висина и накнада за исхрану у току рада и на име регреса за коришћење годишњег одмора и то у нето износива који су утврђени према параметрима из раније важећег Колективног уговора за Јавно железничко транспортно предузеће („Службени гласник РС“ бр. 37/95 ... 42/99, са изменама објављеним у „Службеном гласнику РС“ бр. 7/2000) обзиром да Анекс Колективног уговора из 2006.године, као и сада важећи Колективни уговор закључен 24.03.2015.године не садрже конкретну регулативу која утврђује висину ове накнаде.

Одлучујући о жалби, другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у делу одлуке за сменски рад, док је првостепену пресуду у делу одлуке којом је усвојен захтев за топли оброк и регрес преиначио и одбио тужбени захтев. Из образложења другостепене одлуке произлази да када је у општем акту послодавца прописано да се у цену радног часа урачунава и вредност по основу регреса и додатка за исхрану у току рада, тада запослени, овде тужилац не може остварити накнаду ових трошкова јер је то право остварио кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада. Када уговор о раду и Колективни уговор не утврђују висину накнаде ових трошкова већ се општим актом одређује, да се они урачунавају у цену радног сата, као у конкретном случају, онда по оцени другостепеног суда запослени не може потраживати посебну исплату новчаних износа из ових основа јер нема одговарајућег Колективног уговора као општег акта, тј. као инструмента за њихову конкретну реализацију. Општи колективни уговор је престао да важи 24.09.2005. године истеком рока од шест месеци од ступања на снагу Закона о раду из 2005. године на основу члана 284. став 2. Закона о раду, а примена Општег колективног уговора у погледу ових права предвиђени чланом 32. алинеја 6. и 7, привремено је одложено у складу са споразумом о развоју социјалног дијалога којим је одређено да ће датум почетка његове примене бити одређен

посебним анексом Општег колективног уговора (чл. 1. и 2. анекса 2 Општег колективног уговора који у међувремену није закључен.

Становиште другостепеног суда у делу који се односи на топли оброк и регрес није правилно.

Посебни колективни уговор није утврдио однос зарада и осталих примања које улазе у зараду, нити је то учињено уговором о раду иако им то право закон признаје. Последице нејасног општег акта не сме да трпи запослени. Ако јача уговорна страна (послодавац) припреми текст уговора (као у овом случају), нејасне или недовољно одређене одредбе тумаче се у корист друге стране (члан 100. ЗОО). Када општи акт, уговор о раду, а ни обрачунска листа не конкретизују и не врше раздвајање (тужени ни вештаку о томе није доставио прецизне податке), правилан је став првостепеног суда да то право тужиоцу треба признати (Закон о раду га признаје у члану 118). Из свих истакнутих разлога, имајући у виду и да тужени, на кога пада терет доказивања, није до закључења главне расправе извршио прецизирање и раздвајање регреса и топлог obroка у структури зараде, правилно је тужбени захтев од стране првостепеног суда усвојен.

Висина регреса и топлог obroка може бити утврђена вештачењем на основу параметара из ранијих општих аката по основу законске или судске аналогије, као и на основу слободне оцене без вештачења ако се новчана обавеза не може утврди односно може се утврди са несразмерним тешкоћама (члан 232. ЗПП).

Правилна је одлука о трошковима првостепеног поступка донета на основу члана 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је на основу чланова 153. став 1, 154. став 2, 165. став 2. и 163. став 2. ЗПП и тужиоцу досуђени трошкови на име састава ревизије од стране адвоката у износу од 18.000,00 динара и на име таксе за ревизију и одлуку по ревизији у износу од по 38.000,00 динара, све одмерено према важећој АТ и ТТ.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић